

komunikacijske tehnologije u području znanstvenoistraživačkog rada koja u znanstvenoistraživačkom području društvenih znanosti dobiva snažnu novu potporu te istraživačku dimenziju koju do sada nije imala.

Prezentirana knjiga podijeljena je u dva integralna i komplementarna tematska dijela (I) i (II) odnosno tematske cjeline. Prva tematska cjelina obrađena je kroz osam tematskih područja, i to: (1) Pojam znanosti i znanstvenoistraživačkog rada (S.Kukić); (2) Odnos znanstvene metode i metodologije (S.Kukić); (3) Faze procesa znanstvenog istraživanja (S.Kukić); (4) Metode znanstvenoistraživačkog rada; (5) Tehnike prikupljanja i obrade empirijskih rezultata (S.Kukić); (6) Primjena informacijske tehnologije u procesu istraživanja (B.Markić); (7) Pisanje znanstvenog djela (S.Kukić); i (8) Literatura (od 85. bibliografskih izvora standardne literature) prema osobnom izboru suautora.

Druga tematska cjelina (II) naslovljena je kao **dodatak knjizi** ,odnosno prošireno poglavlje (9) , s zadanim naslovom „Statističke tehnike obrade podataka (B.Markić); (10) Popis korištenih tablica; (11) Popis korištenih slika; (12) Indeks pojmova; i (12) Indeks imena.

Prezentirana druga tematska cjelina pod naslovom „Statističke tehnike obrade podataka“ su izvrsna dopuna tradicionalnim statističkim istraživanjima (klasične istraživačke statistike) koja svojim autorским razmišljanjima i načinom obrade, u korelaciji s postignućima i primjenom novih informacijskih i komunikacijskih zakonitosti i tehnološke istraživačke potpore, u metodološkom pogledu knjigu ovim dodatkom stavlja u funkciju proučavanja količinskih i utjecajnih promjena u razvoju i proučavanju društvenih pojava, gospodarstva, politike, kulture, znanosti, športa i umjetnosti u cilju iskazivanja znanstvenih rezultata i dobivenih istraživanja u znanstvene svrhe radi sustavnog proučavanja društvenih pojava.

Ova knjiga u prezenativnom smislu predstavlja koherentno i integralno djelo koje zaslužuje pažnju svih čitatelja, istraživača, znanstvenika i studenta kojima je ova znanstveno i pedagoški vrijedna knjiga i namijenjena.

Iz svega iznesenog na kraju ovog kratkog prikaza možemo ovu izuzetno vrijednu knjigu koja je priređena od mladih vrijednih istraživača i nastavnika (Slave Kukića i Brane Markića), iz Sveučilišta u Mostaru, preporučiti svima onima koji sustavno i dubinski izučavaju i znanstveno istražuju društvene pojave i fenomene na drugim sveučilištima izvan Bosne i

Hercegovine u području društvenih znanosti. Posebno sam slobodan preporučiti ovu knjigu kao metodološko dobro došlo novo štivo svim studentima i nastavnicima, ne samo Sveučilišta u Mostaru, već i svima onima u širem regionu koji sustavno istražuju u području društvenih znanosti te statistički obrađuju i interpretiraju dobivene istraživačke rezultate širim znanstvenim i društvenim javnostima..

Možemo zaključiti da ova naslovljena knjiga „Metodologija društvenih znanosti (Metode, tehnike, postupci te instrumenti znanstvenoistraživačkog rada) i recenzirana od prof.dr.sc.Vlatka Dolečeka i prof.dr.sc.Srdana Vukadinovića, te izdata u nakladi Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru predstavlja vrijedan znanstveni doprinos u području društvenih znanosti kao i ukupne znanstvene produkcije Sveučilišta u Mostaru

Primljeno: 2009 – 09 – 23

Prof.dr.sc.Juraj Plenković
Sveučilište u Rijeci, Rijeka,Hrvatska

Sahid Akhtar and Patricia Arinto (editors): DIGITAL REVIEW of Asia Pacific 2009-2010, Ottawa, Cairo, Dakar, Montevideo, Nairobi, New Delhi, Singapore , International Dvelopment Research Centre, Orbicom, Sage, Losangeles: 2009., str.391.

Ugledna međunarodna strukovna komunikološka udruga i znanstveno-istraživačka institucija Orbicom (International Dvelopment Research Centre) priredila je i publicirala širim znanstvenim i stručnim kugovima dvogodišnji pregled najnovijih tehnoloških digitalnih medijskih postignuća u zemljama azijsko-pacifičke regionalne unije. Ovu vrijednu publikaciju priredili su renomirani i ugledni urednici digitalne revije u suradnji s regionalnim znanstvenicima i komunikacijskim stručnjacima. Digitalna revija donosi pregledne dvogodišnje (2009-2010) znanstvene informacije i rezultate tehnološko digitalnih (sub)regionalnih azijsko-pacifičkih postignuća koji su nastali pod stručnim pokroviteljstvom ORBICOM-a (Unesco Chair in communication). Ugledni autori, medijske digitalizacije i novih ICT-a (Informacijsko-komunikacijskih tehnologija) koje utječu na novi regionalni i subregionalni društveni i gospodarski razvojni put u azijsko pacifičkih zemlja, priredili su znanstvene i stručne radove u ukupnom volumenu od vrijednih 391. stranica tiskanog teksta formata A4. Radni uvodni predgovor potpisali su

renomirani znanstveni autoriteti ORBICOM-a i znanstvenog centra »International Development Research Centre-a« gospoda Claude-Yves Charron and Alain Modoux i Laurent Elder and Maria Ng Lee Hoon.

U sadržajnom smislu revija donosi pregledne najnovije istraživačke rezultate o stanju i perspektivnom razvoju medijske digitalizacije u zemljama azijsko-pacifičke (sub)regije. Publicirani rezultati sadrže i stručnu analitičku metričku procjenu možebitnog utjecaja medijske digitalizacije i ICT-a (informacijsko komunikacijskih tehnologija) na gospodarski razvoj i politiku regionalnog i subregionalnog obrazovanja. Autori sintetski analiziraju i predlažu nove pregledne mogućnosti za širenje daljnje razvojne strategije medijske digitalizacije u azijsko-pacifičkim zemljama. Publicirani stručni sadržaji donose, dakako, analitički pregled postignutih razvojnih (sub)regionalnih rezultata i gospodarskih uspjeha koji su proizašli iz dosadšnje uspješno provedene medijske digitalizacije (Australija, Kina, Hong Kong, Indija, Pakistan, Južna Koreja, Tajland, Malezija, Japan, Novi Zeland, Indonezija, Sigapur i Iran) u komparaciji s manje razvijenim subregionalnim državama (Afganstan, Bangladeš, Kambodža, Sjeverna Koreja, Mongolija, Nepal, Filipini i Vijetnam). Medijska digitalizacija i njezine nove možebitne mogućnosti u nerazvijenim zemljama (sub)regije (Butan, Laos, Makao, Maldivi, Mongolija, Mianmar, Nepal, Širi Lanka, Tajvan i Timor) se posebno analiziraju i predlažu planske poticajne tehničke i gospodarske mogućnosti za razvoj digitalizacije i novih informacijskih i komunikacijskih tehnologija koje vode njihov tehnološki put u svijet razvijenih gospodarskih zemalja regije. Zanimljiva je pregledna stručna analiza dostignuća digitalizacije na primjeru Hong Konga. Stručna analiza digitalizacije se provodi s aspekta razvoja njegove tehnološke infrastrukture, organizacijskih promijena, nove uloge ICT tehnologija i razvojnog utjecaja na industriju, gospodarstvo, politiku, demokraciju, regulaciju i samoregulaciju koju Hong Kongu donosi nova era medijske digitalizacije na svim razinama globalne, regionalne, subregionalne i lokalne razvojne politike digitaliziranog i educiranog Hong Konga (Hong Kong Education City). Prezentirana su i komparativna moguća rješenja stanja, odnosa i razvoja digitalizacije između razvijenih, manje razvijenih i specifično nerazvijenih zemalja (sub)regije s aspekta utjecaja digitalizacije na pozitivne gospodarske rezultate koje donosi globalizacija i nove gospodarske i tehnološke inicijative koje su zahvatile gospodarski, politički i socijalni

razvoj zemalja (sub)regije. Stručni i znanstveni sadržaji koje donosi digitalna revija (2009-2010) pokazuje nezaustavljivi (sub)regionalni tehnološki razvoj medijske digitalizacije u azijsko-pacifičkim zemljama s predloženim strateškim tehnološkim i organizacijskim razvojnim prilagodbama poduzetništa, gospodarstva, demokracije i kulture življenja s ciljem stvaranja i očuvanja novih trajnih digitaliziranih nacionalnih vrijednosti. Razvojni proces medijske digitalizacije u azijsko-pacifičkoj regiji, u radovima uglednih informacijskih i komunikacijskih znanstvenika, podrazumijeva brzi suvremeni proces operativne provedbe informatizacije na svim razinama medijske komunikacije, gospodarstva, politike, kulture i obrazovanja s ciljanim i svrhovitim postignućima za otvaranje novih radnih mjesta, smanjenja regionalne nezaposlenosti, razvoja poduzetništva, gospodarstva, kulture, znanosti, umjetnosti, demokracije, političke tolerancije, novih poduzetničkih inicijativa i zapošljavanja. Digitalizacija donosi novu tehnološku i medijsku kvalitetu komuniciranja koja unapređuje gospodarstvo i otvara nove proizvodne gospodarske mogućnosti za uspostavu novih društvenih vrijednosti na putu preobrazbe (sub) regionalnog nacionalnog razvoja iz svijeta siromaštva u svijet razvijenih i bogatih zemalja. Revija donosi i najnovije subregionalne tehnološke rezultate na planu razvoja regionalne digitalizacije audiosignala koji se realiziraju u tehnološkom procesu prevođenja analognih signala u novi frekvencijski kodirani spektar medijskih digitalnih signala. Ugledni autori nas upozoravaju i na (ne)moguće medijske i tehnološke zapreke koje donosi novi komunikacijski proces kvantiziranja analognog digitalnog signala. Autori komunikološki opisuju i poučavaju što nam donose novi tehnološki rezultati lineranog kodiranja digitaliziranih signala (CD-a) koji se u kompresijskom tehnološkom procesu (MP3) digitalno obrađuju i implementiraju u informacijsku i komunikacijsku upotrebnu praksu. Zanimljivo se upoznati s rezultatima (sub)regionalne analize postignute digitalizacije videosignala u procesu analognog prevođenja video signala u digitalni. Stručnjaci upozoravaju na možebitne (ne)ravnomjerne (sub)regionalne komunikacijske zapreke koje nastaju u procesu ostvarivanja tehničke prilagodbe korištenja i upotrebe digitalne videosignalizacije. Revija je sadržajno podijeljena na tri tematska dijela: (A) Regionalni pregled; (B) Regionalno korištenje i upotreba ICT tehnologija s aspekta njihovog utjecaja na stanje i perspektive obrazovanja u (sub)regiji; i (C) Sub-regionalne razvojne perspektive. U sintetskom pregledu i analizi

medijskih sadržaja, koje donosi ova vrijedna i ugledna digitalna revija (2009-2010), možemo zaključiti kako proces digitalizacije iz temelja mijenja tehnološku i medijsku (sub)regionalnu produkciju i kako digitalizacija snažno utječe na sve društvene, gospodarske, kulturne, umjetničke, znanstvene, obrazovne i političke promijene u zemljama azijsko-pacifičke (sub)regije. U analizi prezentiranih stručnih i znanstvenih radova, koje donosi ova vrijedna i jedinstvena digitalna revija u svijetu informacija i komunikacija, možemo zaključiti, pažljivo isčitavajući stručne i znanstvene njezine radove, da povijesno prožimanje razvoja znanosti, tehnike, kulture, športa, umjetnosti, obrazovanja i novih ICT tehnologija razvija novi informacijsko-komunikacijski poredak »globalnog digitaliziranog komunikacijskog društva«. Novi globalni digitalizirani komunikacijski svijet određuje budućnost globalnog, regionalnog, subregionalnog i lokalnog čovjekovog egzistencijalnog puta u svijet razvijenih visokih informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Čovjekov put u digitalizirani svijet informacija i komunikacija određuje njegovu razvojnu i egzistencijalnu budućnost življenja u (sub)regionalnom i globalnom svijetu digitaliziranog komuniciranja.

Slobodni smo preporučiti svim zainteresiranim znanstvenicima i digitalnim stručnjacima, posebno informacijskim, komunikacijskim i medijskim stručnjacima, studentima i profesorima koji promišljaju stratešku, tehnološku, informacijsku i komunikacijsku budućnost globalne, (sub)regionalne, nacionalne i lokalne digitalizirane društvene zajednice da se upoznaju s znanstvenim postignućima koje nam sintetski donosi ova ugledna i vrijedna digitalna revija (2009-2010).

Primljeno: 2010 – 10 – 24

Prof.dr.sc.Mario Plenković
Katedra za komunikologiju,
Grafički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Hrvatska

Vladimir Rosić: TIMSKI RAD / TIMSKA NASTAVA, Pula, Visoka tehnička škola u Puli, Politehnički studij, Liber d.o.o., 2009.; str.144.

Vodeći računa o potrebama suvremenog obrazovnog sustava za pravodobnom i potpuno pokrivenom literaturom ugledni pedagog i komunikolog sveučilišni profesor dr.sc. Vladimir Rosić priredio je izvrstan pedagoški i komunikološki priručnik za studente Visoke tehničke škole u Puli pod naslovom „Timski rad / Timska nastava“. Budući da je danas dijapazon raspoložive suvremene pedagoške i komunikološke literature toliko širok, radi lakšeg snalaženja i pronalazjenja adekvatne primijenjene komunikološke literature, prezentirani komunikološki priručnik biti će od velike pomoći studentima za lakše svladavanje i razumijevanje zakonitosti timske nastave u procesu visokoškolske nastave. Kako se studenti politehničkih i srodnih specijaliziranih studija svojim unaprijed studijskim odabirom opredjeljuju za primijenjenu stručnu djelatnost koja u procesu obrazovanja zahtjeva specifičnu vrstu studija (nastavni testovi, seminari, diskusije, rasprave, timska izrada praktičnih radova) iskusni pedagog Vladimir Rosić priredio je izvrstan metodski i komunikološki priručnik o učinkovitom tmskom radu i tmskoj nastavi. Priručnik je pisan izvrsnim publicističkim stilom i razumljivim standardnim hrvatskim jezikom koji potiče studente za stvaralačko snalaženje u tmskom i grupnom radu u procesu stjecanja novih obrazovnih sposobnosti, kompetencija i suvremenih ishoda učenja na politehničkim specijaliziranim studijima.

Uz autorski uvod priručnik je podijeljen u pet zasebnih metodskih, logičnih i koherentnih poglavlja koja omogućuju studentima politehnički studija logično i slijedno razumijevanje izloženih nastavnih sadržaja. Autor priručnika se u uvodnom proslavu zalaže za suvremenu pedagošku, didaktičku, andragošku, psihološku, organizacijsku i komunikološku djelotvornost u odgojno-obrazovnom radu koja afirmira komunikološku maksimu da su „ljudi ključ uspjeha“ u svakom tmskom, organizacijskom i bilo kakvom zajedničkom radu.

U **prvom poglavlju** Vladimir Rosić etimološki elaborira pojam rada (labour, travail, arbeit, trud) kao svjesno, svrhovito djelovanje usmjereno na zadovoljavanje potreba radnika (za proizvodom rada ili za samim radom) u kojem je rad trošenje duhovne i tjelesne snage radi postizanja pretpostavljenog efekta (Pedagoška enciklopedija 2, 1989., str.284) i odmah proširuje staru izloženu postavku o radu s autorskom maksimom da studente „ne odgaja program rada, već metoda rada“ ističući kako je rad jedna od osnovnih čovjekovih egzistencijalnih djelatnosti. Ukazuje i poučava kako se tmski rad zasniva na neposrednoj suradnji stručnjaka istog ili sličnog područja. Smatra da je tmski rad uvijek koris-